

Gerard Kramer

Slaan, treffen, aanstoten

WoordStudie

Handelingen 12:3; 23

Tijdens een vakantie in Frankrijk bezocht ik op de twee zondagen die daarbinnen vielen, samenkomsten van gelovigen in Roanne. In één van de twee woordbedieningen maakte een broeder die over Handelingen 12 sprak, enkele leerzame opmerkingen. Hij legde o.a. de vraag in het midden waarom de Heer niet verhinderde dat Jakobus, de broer van Johannes, gedood werd (vers 1), maar wel Petrus uit de gevangenis liet halen door een engel (vers 11). Zou er in het geval van Jakobus niet door de gemeente gebeden zijn, zoals dat in het geval van Petrus wel gebeurde? Of moeten we – zoals onze broeder m.i. terecht suggereerde – niet gewoon erkennen dat God soeverein handelt, op een manier die wij lang niet altijd kunnen doorgronden, helemaal los van de vraag of er in het geval van Jakobus al dan niet gebeden is?

Daarnaast merkte hij iets interessants op wat mij nog niet eerder was opgevallen. In vers 7 wordt Petrus in de gevangenis door een engel *aangestoten* en in vers 23 wordt Herodes door een engel *geslagen*, met het gevolg dat hij kort daarna stierf. Wat heeft dat met elkaar te maken? In het Nederlands niets, maar in het Frans wordt in beide gevallen een vorm van het werkwoord *frapper* gebruikt. Het punt dat onze broeder maakte, was dat engelen geen standaardopdrachten uitvoeren, maar per geval gedoseerd handelen, aangepast aan de situatie. In vers 7 gebeurde het *aanstoten* zachtjes, om de slapende Petrus wakker te krijgen, en in vers 23 op zo'n manier dat het de dood tot gevolg had.

Natuurlijk zat ik mij in stilte af te vragen of in deze beide teksten ook in het Grieks hetzelfde woord werd gebruikt, en of het ook in het Nederlands mogelijk was het tweemaal op dezelfde manier weer te geven. Nu heb ik de gewoonte om, als ik met vakantie ga, altijd een Grieks Nieuw Testament en een concordantie van het Griekse Nieuwe Testament mee te nemen. Dus zodra ik na de dienst, na ook nog eens de gastvrijheid in het huis van de genoemde broeder en zijn echtgenote genoten te hebben, mijn vakantieverblijf betrad, heb ik dit allemaal nagekeken.

Het resultaat ziet u in deze WoordStudie. Het in Handelingen 12:7 en 23 gebruikte Griekse werkwoord is inderdaad in beide gevallen identiek, namelijk beide keren een vorm van Gr. *patassoo*. Het komt in het Nieuwe Testament tienmaal voor. Dat levert het volgende lijstje op. De vertaling van *patassoo* geef ik steeds cursief:

- Mattheüs 26:31 ('Ik zal de herder *slaan*');
Mattheüs 26:51 ('*trof* de slaaf van de hogepriester);
Markus 14:27 ('Ik zal de herder *slaan*');
Lukas 22:49 ('Heer, zullen wij met [het] zwaard *slaan*?');
Lukas 22:50 ('*trof* de slaaf van de hogepriester);
Handelingen 7:24 ('door de Egyptenaar *neer te slaan*');
Handelingen 12:7 ('door de zijde van Petrus *aan te stoten*');
Handelingen 12:23 ('en onmiddellijk *sloeg* een engel van de Heer hem');
Openbaring 11:6 ('om de aarde te *slaan* met allerlei plagen');
Openbaring 19:15 ('opdat Hij daarmee de naties *slaat*').

Vergelijking van vertalingen

De Franse Darby-vertaling vertaalt tienmaal *frapper*; de Engelse Darby-vertaling vertaalt tienmaal *to smite*. Dat is mooi: steeds een identieke vertaling voor alle 10 keren dat dit Griekse werkwoord voorkomt!

De Telosvertaling vertaalt 7x *slaan* (waarvan 1x *neerslaan*), 2x *treffen*, 1x *aanstoten*; dat zijn dus drie vertalingen! Ik moet vaststellen dat er in het Nederlands geen werkwoord bestaat dat deze drie opties dekt. En anders houd ik me aanbevolen voor suggesties! Ook de woordenboeken erkennen dat Gr. *patassoo* zowel een

'zachte' als een 'harde' betekenis kan hebben. Dat moet in het Nederlands dus per geval bekeken worden. Het is niet anders!

